

Dossier Coronacrisis

Slaan de maatregelen te ver door? "Lijn van angst en dwang, we gaan daar vastlopen", vreest sociaal psycholoog

"We zitten nu op een lijn van angst en dwang, en we gaan daar vastlopen." Sociaal psychologe Karen Phaet vreest dat de slinger aan het doorslaan is, nu er steeds meer zwemplekken, skateparken of zelfs delen van de kust afgesloten worden. "De kust of zwemplekken helemaal sluiten voor een hele groep, dat is een kortetermijnoplossing. En dan ben je niet goed bezig."

Hanne Decré

di 11 aug 15:07

Het ene na het andere recreatiepark sluit z'n deuren of neemt extra veiligheidsmaatregelen, skateparken worden gesloten, in sommige steden of gemeenten aan de kust zijn dagjestoeristen voorlopig niet meer welkom en minister van Binnenlandse Zaken Pieter De Crem (CD&V) wil een plaatsverbod en een meldingsplicht voor amokmakers. Het lijkt wel of er overal in ons land steeds meer en steeds strengere maatregelen getroffen worden.

"Dit gaat niet de juiste richting uit, ik hou mijn hart vast voor wat er nog volgt", klinkt het l Karen Phaet, sociaal psycholoog aan de KU Leuven. "We zitten nu op een lijn van angst en dwang, we gaan daar vastlopen", vreest sociaal psychologe Karen Phaet.

dwang en ik denk dat we daar vast gaan lopen."

“ We zitten nu op een lijn van angst en dwang en ik denk dat we daar vast gaan lopen

Karen Phalet - sociaal psycholoog

"Als iemand de regels overtreedt, dan moet die ook gestraft worden en die sanctie moet proportioneel zijn aan de overtreding", benadrukt ze. "Denk maar aan een plaatsverbod voor amokmakers, in lijn met het stadionverbod dat er voor hooligans opgelegd kan worden. Maar de kust of zwemplekken dan maar helemaal sluiten voor een hele groep, dat is een kortetermijnoplossing. En dan ben je niet goed bezig."

Concreet geeft ze drie problemen die met zo'n aanpak gepaard gaan:

- Het is een **"sociaal ongelijke" maatregel**: "De maatregelen zijn niet rechtvaardig en treffen vooral bepaalde groepen, die het bijvoorbeeld al niet zo breed hebben. Het is ook discriminerend en stigmatiserend, bijvoorbeeld naar jongeren toe."
- Op termijn is het **"niet effectief"**: "Het is een illusie dat je een virusvrije plaats krijgt door bepaalde groepen, zoals dagjestoeristen of jongeren, uit te sluiten. In tegendeel dat werkt verdelend. Terwijl we verbindend moeten zijn, en niet moeten uitsluiten. Maar die logica komt eigenlijk ook geen einde. We kunnen jongeren moeilijk allemaal opsluiten."
- Het is ook **"moeilijk te handhaven"**: "We moeten nog lang met dit virus omgaan, en ons gedrag dus samen aanpassen. We moeten dus inzetten op het collectief gedrag. Het werkt demotiverend om voortdurend meer af te dwingen, en dan krijg je verzet en worden de maatregelen op die manier eigenlijk ondermijnd."

Bekijk hier het gesprek met psychologe Karen Phalet in "Het Journaal" en lees voor onder de video:

Vanwaar komt die "angst en dwang" dan?

Vanwaar komt die "angst en dwang" nu eigenlijk?

"Menselijk gezien zijn er twee reacties. Als mensen angstig zijn, als er een bedreiging is en er is een reëel risico, dan kunnen ze doorschieten naar een angstreactie. Maar je ziet ook het omgekeerde, dat mensen extra pro-sociaal zijn. Dat hebben we in deze crisis ook gezien: mensen die boodschappen doen voor hun buren, die applaudiseren voor zorghelden."

Eigenlijk, zegt ze, moeten we leren omgaan met risico's: "Dat is niet zo gemakkelijk. Een 100 procent veilige situatie kunnen we niet creëren, tenzij we opnieuw in volledige lockdown gaan en daar zijn hoge kosten mee verbonden. We kunnen niet álles oplegger en handhaven, mensen moeten het zelf inzien."

“We kunnen niet alles opleggen en handhaven, mensen moeten het zelf inzien

En dat doen mensen ook wel, benadrukt ze. "Mensen zijn bereid om heel ver te gaan in c aanpassingen van hun gedrag, als er iets tegenover staat. Als ze bij manier van spreken beloofd worden voor hun goed gedrag, en zich toch kunnen ontspannen door bijvoorbeeld naar de zee te gaan of te gaan zwemmen. Dat werkt motiverend."

Hoe moeten we het dan wel aanpakken?

Phalet pleit dan ook om in gesprek te gaan over de maatregelen en om creatieve oplossingen te vinden om ontspanning toch zo veel mogelijk toe te laten, binnen de krijtlijnen van wat veilig en verantwoord is. "Ik zag bijvoorbeeld een park in Amsterdam waar ze met krijt witte cirkels hadden getrokken, waarbinnen mensen dan konden aperitieven."

"We moeten proberen te focussen op al die mensen die het wél goed doen en niet allee inzoomen op het negatieve. Het is niet zo dat we op twee oren kunnen slapen, maar het ook niet zo dat we niks doen", concludeert ze.